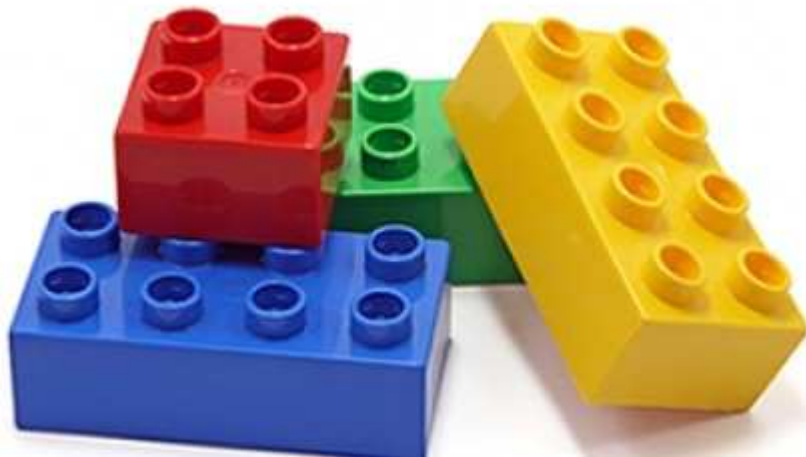

Gemeente Borger-Odoorn

Uitvoeringsprotocol Social Return on Investment Borger-Odoorn 2019

Inhoud

1.	Aanleiding en achtergrond	2
1.1	Wat is Social Return on Investment?	2
1.2	Ontwikkeling.....	2
1.3	Doel uitvoeringsprotocol.....	2
1.4	Toepassingsbereik SROI.....	2
1.6	Eigenaarschap SROI.....	3
2.	Werkproces.....	4
2.1	Kernwerkproces	4
2.2	Inbedding werkproces en monitoring resultaten	5

Bijlage 1: Bestektekst en uitvoeringsregels

Bijlage 2: Format plan van aanpak

Bijlage 3: Menukaart

1. Aanleiding en achtergrond

1.1 Wat is Social Return on Investment?

Bij Social Return on Investment (SROI) gaat het erom dat een investering die de gemeente doet, naast het 'gewone' rendement ook een concrete sociale winst (return) oplevert. SROI draagt bij aan de werkgelegenheid doordat er arbeidsplaatsen, leerbanen en stageplaatsen beschikbaar komen. De regeling is bedoeld voor mensen met een achterstand op de arbeidsmarkt, zoals werkzoekenden met een bijstands-, werkloosheids- of arbeidsongeschiktheidsuitkering en werkzoekenden met een arbeidshandicap. De gemeente vervult samen met haar ketenpartners een belangrijke taak bij het integreren en re-integreren van werkzoekenden naar de arbeidsmarkt. Naast allerlei activiteiten die direct op dit gebied worden ontplooid is het ook mogelijk via aanbestedingen, waarbij verschillende gemeentelijke opdrachten in de markt worden gezet, werkzoekenden in te schakelen bij de uitvoering van de opdracht. Primair doel van deze sociale criteria/ bestek-voorwaarden is om de werkzoekende aan regulier werk te helpen en de afstand tot de arbeidsmarkt te verkleinen. De opdrachtnemer krijgt echter voldoende ruimte voor creativiteit of maatwerk, zodat er ook op andere wijze invulling gegeven kan worden aan SROI.

1.2 Ontwikkeling

Reeds in het vorige inkoop- en aanbestedingsbeleid is het voornemen opgenomen om de mogelijkheden van een SROI-model te gebruiken. Daarbij werd uitgegaan van maatwerk, hetgeen in de praktijk niet goed bleek te werken. Het inkoop- en aanbestedingsbeleid is eind 2017 gewijzigd. Dit heeft er onder meer toe geleid dat het college heeft ingestemd met het hanteren van het nieuwe bouwblokkenmodel voor de invulling van SROI. Deze besluitvorming is uitgewerkt in dit uitvoeringsprotocol.

Bijkomend voordeel is dat het bouwblokkenmodel al wordt toegepast in de arbeidsmarktregio's Groningen en Friesland. In het afgelopen jaar is dit onderwerp tevens op de agenda van de Arbeidsmarktregio Drenthe gekomen en is afgesproken door de verschillende gemeenten om zoveel mogelijk uniforme regels op te stellen. In alle gemeenten zal, net als in Groningen en Friesland, gebruik worden gemaakt van het bouwblokkenmodel. Dit is positief voor ondernemers (meestal ook werkgevers) in onze regio.

1.3 Doel uitvoeringsprotocol

Het doel van dit uitvoeringsprotocol is enerzijds om handvatten aan de uitvoering te geven ten aanzien van het bouwblokkenmodel. Dit wordt gedaan door het gehele proces van aanbesteding tot concrete invulling SROI middels het bouwblokkenmodel af te bakenen per rol, team en afdeling. Daarnaast is het doel dat het proces en de gemaakte afspraken daarin, breed gedragen is binnen de organisatie. Hier is invulling aangegeven doordat het uitvoeringsprotocol gezamenlijk is opgesteld met input vanuit de verschillende partijen die betrokken zijn in het proces. Verder wordt er met dit uitvoeringsprotocol een bijdrage geleverd aan de werkgelegenheid in onze gemeente.

1.4 Toepassingsbereik SROI

Het uitgangspunt bij de invulling van SROI is dat maatwerk wordt geleverd. Het concreet inzetten van personen met een afstand tot de arbeidsmarkt heeft de voorkeur. Dit is echter niet bij elke inkoop/aanbesteding haalbaar. Daarom kunnen ook activiteiten gericht op arbeids- of maatschappelijke participatie van de bouwblokkendoelgroepen (een uitleg over het bouwblokkenmodel volgt in Bijlage 1) worden gecreëerd. De volgende factoren kunnen van invloed zijn bij het wel of niet toepassen van SROI:

- de situatie op de arbeidsmarkt;
- de omvang van de aanbesteding;
- het draagvlak voor social return;
- het type werkzaamheden bij de opdrachtnemer;
- de beschikbaarheid van geschikte kandidaten.

Er wordt pas gekeken naar de toepassing van SROI wanneer het een aanbesteding van meer dan €200.000,- betreft. SROI wordt bij werken, diensten en leveringen als volgt toegepast:

- Werken en Diensten: er vindt overleg plaats tussen de functionele afdeling, de inkoopcoördinator, de accountmanager Werk en waar mogelijk met marktpartijen zelf over de vraag of het mogelijk en zinvol is om SROI toe te passen.
- Leveringen: SROI wordt in principe niet toegepast, aangezien bij leveringen slechts producten worden geleverd.

1.5 Korte beschrijving van de Bouwblokken methode met menukaart

Kenmerkend voor de bouwblokken methode is de structuur, waarbij 'bouwblokken' met een transparante (fictieve) waardebepaling op maat kunnen worden 'gestapeld' tot de gewenste SROI verplichting. Voor de invulling van de SROI verplichting kan de opdrachtnemer zelf een optimale keuze maken uit het in dienst nemen van bijvoorbeeld uitkeringsgerechtigden (PW, WW, WIA/WAO, WSW, WWB (oud)), leerwerktrajecten of MVO activiteiten in te zetten vanuit de menukaart.

Als de gemeente bij een aanbesteding de SROI-verplichting van toepassing verklaart, dient de opdrachtnemer minimaal 5 % van de aanneemsom te besteden aan versterking van de sociale infrastructuur door middel van aanvullende inspanningen.

Wanneer de opdracht arbeidsextensief is, namelijk wanneer de loonsom minder dan 30% van de aanneemsom uitmaakt, wordt minimaal 2% van de aanneemsom opgenomen in het bestek als voorwaarde.

De opdrachtnemer weet vooraf welke waarde aan de verschillende inspanningen wordt toegekend. De opdrachtnemer ontvangt bij de aanbestedingsdocumenten een uitleg over de bouwblokkenmethode ten behoeve van SROI. Na gunning gaat de opdrachtnemer de verplichting invullen. Daarnaast heeft de gemeente een format voor een plan van aanpak opgesteld. Deze is op de website van de gemeente te downloaden. In dit plan kunnen de inschrijvers de voorgestelde bouwblokken vastleggen. De inschrijver neemt contact op met de accountmanager Werk om in samenspraak het plan van aanpak in te vullen door de verschillende SROI inspanningen te combineren in een voor hem/haar optimale mix.

Als in een opdracht SROI moeilijk te realiseren is, kan de opdrachtnemer de verplichting ook bij toeleveranciers c.q. onderaannemers van de eigen organisatie realiseren ten behoeve van de gegunde opdracht. Aanvullend kan opdrachtnemer ook gebruik maken van de menukaart met diverse MVO georiënteerde activiteiten. Inzet van de menukaart is altijd in afstemming met en onder goedkeuring van opdrachtgever op de gegunde opdracht.

Juist deze transparante werkwijze draagt bij aan het opbouwen van een duurzame en succesvolle relatie met een werkgever. De brede toepasbaarheid die ervoor zorgt dat de opdrachtnemer een invulling van SROI kan kiezen die bij hem en zijn bedrijf past, zorgt zowel op korte als op langere termijn voor een hoger rendement voor de gemeente. De met de werkgever opgebouwde relatie is tevens een nuttige toevoeging aan het netwerk van de accountmanager Werk, in verband met mogelijke toekomstige vacatures.

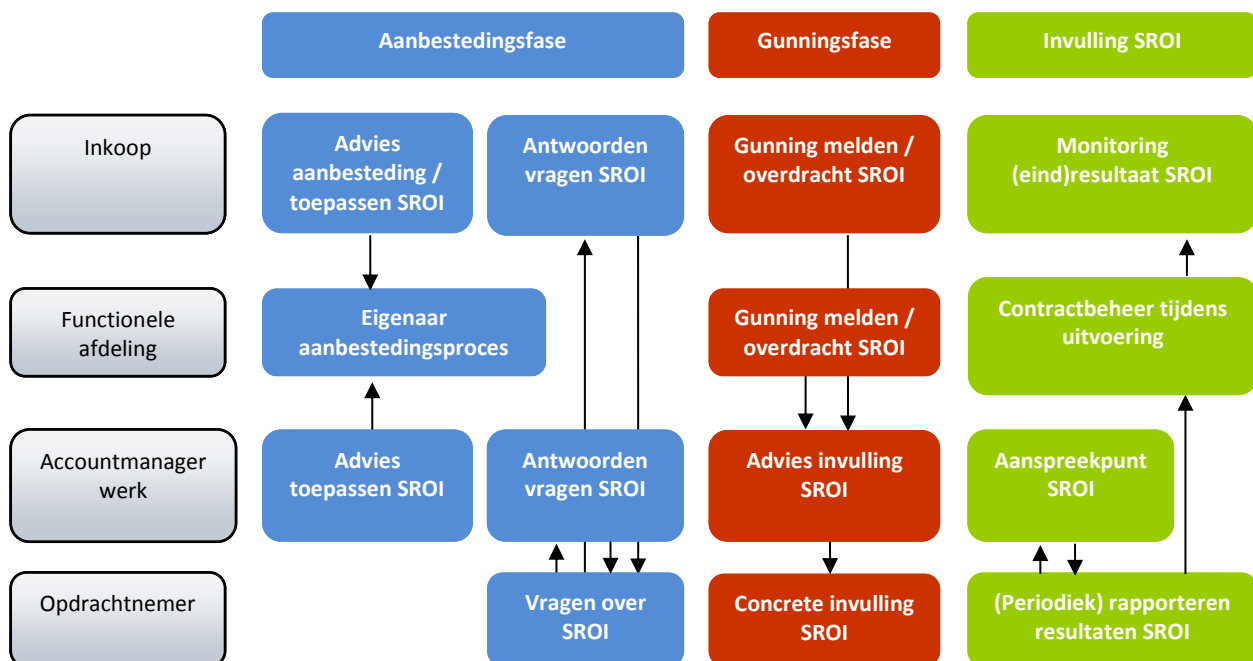
1.6 Eigenaarschap SROI

De functionele afdelingen zijn eigenaar van het reguliere aanbestedingsproces. De inkoopcoördinator faciliteert hen daarbij en wordt bij aanbestedingen betrokken voor advies en/of medewerking. De accountmanager Werk wordt op onderdelen betrokken ten aanzien van SROI. Na gunning is de functionele afdeling verantwoordelijk voor contractbeheer met de opdrachtnemer. De stichting Sociale Teams Borger-Odoorn (in haar rol als uitvoerder re-integratie en participatie) is eigenaar van het proces ten aanzien van de concrete invulling van SROI (een onderdeel van de overeenkomst met de opdrachtnemer). De accountmanager Werk (werkzaam bij de stichting) is contactpersoon voor werving en selectie ten aanzien van in te zetten kandidaten uit de bestanden van werkzoekenden. De opdrachtnemer is en blijft verantwoordelijk voor de invulling van SROI. De accountmanager Werk heeft hierin een ondersteunende en adviserende rol en fungeert voor de opdrachtnemer als aanspreekpunt voor lopende zaken gedurende de opdracht. De inkoopcoördinator is verantwoordelijk voor de monitoring van de resultaten ten aanzien van SROI.

2. Werkproces

2.1 Kernwerkproces

1. De functionele afdeling wordt bij aanbestedingen geadviseerd door de inkoopcoördinator. In overleg tussen de functionele afdelingen, de inkoopcoördinator, de accountmanager Werk en waar mogelijk marktpartijen zelf wordt bepaald of SROI kan worden toegepast op de betreffende opdracht. Het drempelbedrag voor de toepassing hiervan is vastgesteld op €200.000,-.
2. Wanneer SROI van toepassing is op de aanbesteding, wordt er een gestandaardiseerde tekst ten aanzien van SROI opgenomen in het bestek (Zie bijlage 1). De opdrachtnemer is op die manier in een vroeg stadium al bekend met de SROI clause en geeft met zijn inschrijving op de aanbesteding aan akkoord te gaan met de SROI-voorwaarde en levert hierbij een ingevuld concept plan van aanpak in (te downloaden op de website van de gemeente)
3. De accountmanager Werk wordt op onderdelen betrokken in het aanbestedingsproces. De accountmanager Werk beantwoordt mede de vragen in de inlichtingenronde ten aanzien van SROI. Daarnaast heeft de accountmanager indien nodig een rol bij het beoordelen van de inschrijvingen ten aanzien van SROI.
4. De functionele afdeling of inkoopcoördinator, afhankelijk van de betrokkenheid bij een aanbesteding, neemt na de voorlopige gunning contact op met de accountmanager om aan te geven wie de voorlopige opdrachtnemer is geworden, welke dienst of werk het betreft en de aanneemsom. De opdrachtnemer dient contact op te nemen met de accountmanager. In dit stadium worden procedureafspraken gemaakt voor de invulling van SROI. Deze afspraken worden vastgelegd in een plan van aanpak.
5. De opdrachtnemer levert (periodiek) rapportages aan ten aanzien van de voortgang aan de functionele afdeling. Het eindresultaat wordt door de inkoopcoördinator vastgelegd.

2.2 Inbedding werkproces en monitoring resultaten

De inkoopcoördinator gaat monitoren op die aanbestedingen waarvoor SROI van toepassing is verklaard. Doelstelling hierbij is om te kunnen beoordelen of de SROI-verplichtingen door de opdrachtnemer in zijn geheel zijn nagekomen en om de uitstroom- en ontwikkelingseffecten van de SROI inzichtelijk te maken.

Voor goede monitoring worden verschillende onderdelen vooralsnog geregistreerd in Excel, op termijn willen we in de arbeidsmarktregio Drenthe bezien of een gezamenlijk systeem kan worden gebruikt. Per opdracht waarop SROI van toepassing is, worden de volgende onderdelen vastgelegd:

- *Plan van aanpak*

Na definitieve gunning zal de opdrachtnemer zijn concept plan van aanpak definitief maken. In het plan van aanpak staat op welke wijze invulling gegeven gaat worden aan de SROI.

- *Contracten*

De opdrachtnemer dient bij aanvang van het dienstverband een kopie van de arbeids-, stageplaats- of werkervaringsplaatsovereenkomst te overleggen aan de accountmanager met daarin informatie over de looptijd, het aantal te werken uren en de betaalde loonkosten. De accountmanager neemt dit op in het eigen zaaksysteem. Wanneer de SROI opdracht wordt ingevuld buiten de accountmanager om, kan de gemeente contact op met de betreffende instantie om het contract op te vragen en vervolgens te registreren.

- *(Voortgangs)rapportages*

Per opdracht wordt bepaald met welke frequentie opdrachtnemer gedurende de looptijd van de overeenkomst periodieke rapportages aan de functionele afdeling aanlevert.

- *Resultaat / eindevaluatie*

Na het einde van de uitvoeringsperiode levert de opdrachtnemer een eindrapportage aan de inkoopcoördinator aan waarin de geleverde SROI- prestaties aangetoond moeten worden. In de eindevaluatie wordt in ieder geval ook het definitieve percentage SROI berekend. De inkoopcoördinator registreert het eindresultaat van de opdracht.

Bijlage 1: Bestektekst en uitvoeringsregels SROI

Bestektekst:

De gemeente Borger-Odoorn werkt met betrekking tot Social Return on Investment (SROI) met de bouwblokken methode. De kern van deze methode is dat de opdrachtnemer een keuze kan maken uit een aantal 'bouwblokken' om aan de SROI-verplichting te voldoen. Het uitgangspunt blijft om werkzoekenden of mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt (regulier) in te zetten bij de invulling van de SROI-verplichting. Mocht dit moeilijk haalbaar zijn, dan biedt het bouwblokkenmodel ruimte voor maatwerk. De opdrachtnemer mag met alternatieven komen, te ontleen aan de menukaart. Deze bevat (MVO) activiteiten en aanvullende (project) opties welke enkel na goedkeuring door opdrachtgever ingezet kunnen worden op de gegunde opdracht.

De inschrijver dient als resultaatverplichting minimaal 5% van de aanneemsom, exclusief BTW, aan te wenden voor SROI-inspanningen. Wanneer de loonsom minder dan 30% van de aanneemsom uitmaakt, is er sprake van een arbeidsextensieve aanbesteding. De inschrijver dient dan tenminste 2% van de aanneemsom, exclusief BTW, aan te wenden aan SROI-inspanningen.

U kunt op de website van de gemeente Borger-Odoorn zowel het format voor het plan van aanpak SROI als de nadere uitvoeringsregels downloaden.

Uitvoeringsregels:

1. De bouwblokken

Aan elk 'bouwblok' is een bepaalde waarde toegekend. Om de waarde van de inspanningen voor SROI te meten, wordt de gerealiseerde waarde van de projecten uitgedrukt in inspanningswaarde. Deze is gebaseerd op de relatieve inspanning die een werkgever moet verrichten om een medewerker uit een bepaalde doelgroep een jaar aan het werk te houden. Deze inspanningswaarde is o.a. gebaseerd op loonkosten, begeleidingskosten, opleidingskosten en uitvalkosten van de werkgever. De inspanningswaarde is een fictieve waarde en staat niet in relatie tot de werkelijke uitgave aan uitkeringen, behoudens personen uit de WSW.

2. Hoe werkt het?

De opdrachtnemer kan zelf, in samenspraak met de accountmanager Werk van/namens de gemeente Borger-Odoorn, de verschillende SROI-inspanningen combineren in een voor hem optimale mix. De opdrachtnemer weet vooraf welke waarde aan de verschillende inspanningen wordt toegekend. De inzet van werkzoekenden of mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt heeft de voorkeur, maar is niet bij elke aanbesteding haalbaar. Het bouwblokkenmodel speelt hier handig op in door een 'menukaart' aan te bieden zodat maatwerk mogelijk is. De opdrachtnemer kan zodoende zelf de keuze maken die het beste bij zijn bedrijf en de opdracht past.

3. Voorwaarden Social Return on Investment

- De accountmanager Werk van/namens de gemeente Borger-Odoorn adviseert en faciliteert de opdrachtnemer bij de invulling van SROI. Opdrachtnemer ontvangt bij de voorlopige gunning van de opdracht het format voor het plan van aanpak, waarin hij aangeeft hoe hij aan de SROI -verplichting wil gaan voldoen. De afspraken in het plan van aanpak worden in overleg tussen de opdrachtnemer en accountmanager Werk afgesproken en zijn gericht op maatwerk en maken onderdeel uit van de onderliggende overeenkomst. Na de definitieve gunning van de opdracht levert opdrachtnemer het plan van aanpak aan bij de accountmanager Werk. De opdrachtnemer kan in zijn plan een gecombineerd voorstel van betaald werk, leerwerkbaan en stage doen. Het gaat hierbij om inzet van **nieuwe** kandidaten na de gunningsdatum. Voor het bepalen van de waarde van de inspanningen van SROI, wordt de waardetabel SROI gehanteerd. Als 'vangnet' kan opdrachtnemer gebruik maken van activiteiten vanuit de menukaart.
- Ondersteuning bij de werving en selectie van de personen die onder het SROI-regime van de gemeente Borger-Odoorn vallen, kan worden verkregen via de accountmanager Werk.
- Na goedkeuring van het plan van aanpak door de accountmanager ontvangt de opdrachtnemer een rapportage format; voor het maken van de benodigde rapportages.

- De accountmanager Werk spant zich in de aanlevering van kandidaten aan de opdrachtnemer te bevorderen. Deze inspanningen doen niets af aan de verantwoordelijkheid van de opdrachtnemer om aan de SROI-verplichting te voldoen.
- De opdrachtnemer dient bij aanvang van het dienstverband een kopie van de arbeids-, stageplaats- of werkervaringsplaatsovereenkomst te kunnen overleggen aan de gemeente met daarin informatie over de looptijd, het aantal te werken uren en de betaalde loonkosten. In geval van stage- of werkervaringsplaats dient opgave van uren ter onderbouwing van de maximaal te verstrekken vergoeding voor begeleidingskosten.
- Per opdracht wordt bepaald met welke frequentie opdrachtnemer gedurende de looptijd van de overeenkomst periodieke rapportages, conform rapportageformat aan de projectleider van de gemeente aangeleverd .
- Na het einde van de uitvoeringsperiode levert de opdrachtnemer een eindrapportage aan de projectleider.
- De inkoopadviseur en accountmanager Werk hebben de bevoegdheid de rapportages te verifiëren. Opdrachtnemer verleent daartoe zijn volledige medewerking.
- Indien de opdrachtnemer zijn verplichtingen aangaande SROI niet of niet volledig dreigt te kunnen nakomen, dient opdrachtnemer dit tijdig aan de accountmanager Werk te melden, waarna gezamenlijk naar een oplossing zal worden gezocht.
- Indien de opdrachtnemer werkt met onderaannemers blijft de opdrachtnemer aansprakelijk voor de gestelde SROI-verplichting.